

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ІЛЬТЬО Г., ЛУЖАНСЬКА Т., ІВАНИШ А. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	56
КАСИНЕЦЬ О., ЛЕВДАР С. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	59
ЛІБА Н. ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІННОВАЦІЙНІ ТА РЕСУРСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	60
ЛИЗАНЕЦЬ А., ФОТАН Д. СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	62
П'ЯТКА Н. УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РОЛЬ ТУРИЗМУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	65
РОМОЧІВСЬКА М., ПУГАЧЕВСЬКА К. РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	67
ФАЛЕС М., ПУГАЧЕВСЬКА К. ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	68

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

БУГУНОВ Д., ЄВСЄЄВА Д. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	70
ВНУКОВА Н. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОРЕСУРСНОЇ БАЗИ У ЗВІТАХ КОМПАНІЙ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	73
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ІВАНЬО І. ВПЛИВ ЛОКАЛЬНИХ РИНКОВИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	75
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ДУДКА К. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	78
ГОЛУБЬ В., ЯКОВЛЄВ М. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ	80
ДЖУНКОВСЬКА К. РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	82
ДЖУНКОВСЬКА К., ГАВРИЛЕЦЬ А. САМОКЕРОВАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК НОВА УПРАВЛІНСЬКА ПАРАДИГМА	84
ДЖУНКОВСЬКА К., ФЕДАК Д. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	86
ІЛЬТЬО Т., САМОЙЛЕНКО І. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	87
КАМПОВ Н., КОНУСІКОВ А. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	90
КІОР О., МЕТІЛЬ Т. ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	91
КУХАРСЬКА Н. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АРХИТЕКТУРІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ	93
ЛИЗАНЕЦЬ А., КРИВОШЕЇНА Ю. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	95

https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_територіальних_громад_Закарпатської_області (дата звернення: 01.04.2026).

4. Стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021–2027 років : розпорядження голови облдержадміністрації від 12.05.2020 № 260. URL: <https://carpathia.gov.ua/ekonomika/strategiya-rozvitku-oblasti/strategiya-rozvitku-zakarpatskoyi-oblasti-na-period-2021-2027-rokiv> (дата звернення: 01.04.2026).

5. Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2024–2026 роки : рішення Закарпатської обласної ради від 21.12.2023 № 1030. URL: https://zakarpatt-rada.gov.ua/docs/rishennya/8/21_sesion_2/rish1520.pdf (дата звернення: 01.04.2026).

6. Моніторинг стратегій територіальних громад : бібліотека документів порталу «Децентралізація». URL: <https://decentralization.gov.ua/library?type=6> (дата звернення: 01.04.2026).

УДК 338.48:330.34:332.

НАТАЛІЯ П'ЯТКА

кандидат економічних наук., доцент,
завідувач кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РОЛЬ ТУРИЗМУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Туристична індустрія у сучасних умовах глобалізації та постіндустріального розвитку посідає одне з провідних місць у структурі світового господарства, виступаючи важливим чинником соціально-економічних трансформацій. Її значення визначається не лише здатністю генерувати значні фінансові надходження, але й мультиплікативним ефектом, що охоплює суміжні галузі економіки, сприяє зайнятості населення, розвитку інфраструктури та підвищенню якості життя. У провідних європейських країнах туризм є вагомим складовим національних економік, забезпечуючи значну частку експорту послуг і формуючи стабільні джерела доходів. В Україні, попри нижчі показники розвитку туристичної сфери, спостерігається поступова активізація цієї галузі, особливо у регіонах із високим природно-ресурсним потенціалом.

У контексті теми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів туристична діяльність виступає ефективним інструментом структурної модернізації регіональної економіки. Особливо це стосується гірських територій, де традиційні галузі господарювання мають обмежені можливості розвитку. Карпатський регіон України є яскравим прикладом території, де туризм може виконувати роль базового сектору економіки, сприяючи диверсифікації господарської діяльності, зменшенню рівня безробіття та зміцненню фінансової самодостатності місцевих громад.

Актуальність розвитку туристичної індустрії у Карпатському регіоні зумовлюється необхідністю адаптації господарського комплексу до сучасних викликів, серед яких особливе місце займають процеси глобалізації, екологічні обмеження, демографічні зміни та зростання конкуренції на міжнародному туристичному ринку. В умовах обмеженого промислового потенціалу та високої екологічної вразливості гірських екосистем саме рекреаційно-туристична діяльність розглядається як пріоритетний напрям соціально-економічного розвитку, що відповідає принципам сталості та раціонального природокористування.

Ефективне управління трансформаційними процесами у сфері туризму передбачає формування цілісної регіональної політики, спрямованої на узгодження економічних, соціальних та екологічних інтересів. Важливим завданням є створення конкурентоспроможного туристичного продукту, здатного задовольнити потреби різних

категорій споживачів та забезпечити інтеграцію регіону у міжнародний туристичний простір. У цьому контексті особливого значення набуває розвиток інфраструктури, підвищення якості послуг, впровадження інноваційних технологій управління та маркетингу, а також активізація інвестиційної діяльності.

Карпатський регіон володіє значним природно-ресурсним та культурним потенціалом, що створює передумови для розвитку різноманітних видів туризму. Унікальні гірські ландшафти, значні площі лісових масивів, наявність численних джерел мінеральних вод, багатство флори і фауни, а також збережена етнокультурна спадщина формують основу для розвитку екологічного, сільського зеленого, пригодницького та лікувально-оздоровчого туризму. Водночас вигідне географічне положення регіону, його близькість до країн Європейського Союзу відкривають додаткові можливості для розширення міжнародного співробітництва та залучення іноземних туристів. Разом із тим, процеси трансформації туристичної індустрії супроводжуються низкою проблем і викликів, що потребують належного управлінського реагування. До основних обмежень розвитку належать недостатній рівень транспортної та інженерної інфраструктури, сезонність туристичних потоків, обмеженість фінансових ресурсів, а також недостатня координація дій між різними суб'єктами господарювання та органами влади. Крім того, актуальними залишаються питання підвищення якості туристичних послуг, розвитку кадрового потенціалу та впровадження сучасних стандартів обслуговування.

Суттєвим викликом є також необхідність забезпечення екологічної безпеки в умовах зростання туристичного навантаження. Неконтрольований розвиток туризму може призвести до деградації природних екосистем, порушення ландшафтної структури територій, зменшення біорізноманіття та втрати рекреаційної привабливості регіону. У цьому контексті важливого значення набуває впровадження принципів сталого розвитку, що передбачають раціональне використання природних ресурсів, дотримання екологічних норм і стандартів, а також активне залучення місцевих громад до процесів управління.

Для обґрунтування стратегічних рішень у сфері розвитку туризму доцільним є застосування сучасних аналітичних інструментів, зокрема SWOT-аналізу. Його використання дозволяє систематизувати сильні та слабкі сторони туристичної індустрії, визначити можливості подальшого розвитку та ідентифікувати потенційні загрози. Сильні сторони Карпатського регіону пов'язані з високим природно-рекреаційним потенціалом, екологічною цінністю територій, культурною самобутністю та наявністю значного людського ресурсу. Водночас слабкі сторони проявляються у недостатньому рівні розвитку інфраструктури, обмеженій інвестиційній активності та сезонному характері туристичних потоків.

Можливості розвитку туристичної індустрії полягають у диверсифікації туристичного продукту, розвитку нових видів туризму, активізації міжнародного співробітництва, а також у впровадженні інноваційних підходів до управління. Водночас до основних загроз належать ризики надмірного антропогенного навантаження, деградації природного середовища, втрати культурної ідентичності, а також вплив зовнішніх факторів, зокрема економічної нестабільності та геополітичних викликів.

Отже, управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів у Карпатському регіоні потребує комплексного, системного та науково обґрунтованого підходу. Туризм у цьому контексті виступає не лише як перспективна галузь економіки, але й як важливий інструмент забезпечення сталого розвитку територій. Ефективна реалізація туристичного потенціалу регіону можлива за умови поєднання економічної доцільності, соціальної орієнтованості та екологічної збалансованості, що дозволить забезпечити довгострокову конкурентоспроможність Карпатського регіону в умовах сучасних викликів і трансформаційних процесів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>